

Statsbidrag

– insatser som underlättar livet

© Specialpedagogiska skolmyndigheten

Titel: Statsbidrag – insatser som underlättar livet

Ansvarig på SPSM: Leif Näfver

Redaktör och text: Annika Wallin, Blira Konsult AB

Foto: Hans Alm (sid 1, 5 och 9), Pontus Ferneman (sid 4 och 7) och Johan Wingborg (sid 6 och 8)

Grafisk form: Tullbergs Kommunikationsbyrå

Tryck: DanagårdLiTHO AB, 2014

ISBN: 978-91-28-00456-5 (tryckt)

978-91-28-00457-2 (pdf)

Beställningsnummer: 00456

Skriften är utgiven av Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) och kan hämtas som pdf-dokument och beställas på myndighetens webbplats www.spsm.se. Du kan också beställa den i tryckt version eller alternativt format från order@spsm.se.

Bidrag som **underlättar** livet

De statsbidrag som Specialpedagogiska skolmyndigheten delar ut påverkar livsförutsättningarna för mer än 20 000 personer varje år. Bidragen förändrar och utvecklar både individer och verksamheter. Bidragen leder också till ökad tillgänglighet i cirka 200 läromedel per år. Syftet med statsbidragen är att undanröja hinder och göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning, och ibland deras anhöriga, att studera och att delta i samhällslivet fullt ut.

Dörrar som öppnas

I den här skriften berättar några personer om vad statsbidragen har betytt i deras liv. Det är Richard som har blivit oberoende i sin kommunikation, Kajsa-My som har stöd av en mentor i studieplaneringen, Lena som driver ett projekt för att öka elevers lust att lära, Anne-Lie som arbetar för att unga med rörelsehinder ska

kunna leva självständigt på elevhem, Jonathan som utbildar sig för att få jobb inom barnomsorgen och Susanne som går på teckenspråkskurs för att kunna kommunicera med sin son. Läs också om statsbidrag till läromedelsproducenter.

Bidrag på sju områden

Specialpedagogiska skolmyndigheten hanterar statsbidrag till en summa av cirka 540 miljoner kronor per år. De sammanlagda medlen fördelas inom sju områden som presenteras i den här skriften. Skolor och andra som anordnar utbildningar, läromedelsproducenter och i vissa fall enskilda personer kan söka bidragen. 135 miljoner, av de 540 miljonerna, är ett förstärkningsbidrag till folkhögskolor som kommer från Folkbildningsrådet men som hanteras av Specialpedagogiska skolmyndigheten.

Vem kan söka stöd?

Folkhögskolor	4
Högskolor och universitet	5
Skolväsendet	6
Privatpersoner	8
Anordnare av TUFF	9
Läromedelsproducenter	10

**Mer information om
de olika bidragen och
hur man söker finns på
www.spsm.se/bidrag.**

Richard har **blivit oberoende i sin kommunikation**

” Jag går it-kursen på Furuboda folkhögskola för att lära mig mer om data och utveckla mina kommunikationsmöjligheter. Innan jag började här använde jag en bokstavstavla där jag pekade på bokstav för bokstav och min assistent tolkade det jag sa. Nu har jag en taldator för att kommunicera och kan själv säga vad jag tycker och tänker. När jag jobbar vid dator använder jag ett tangentbord med inbyggd joystickmus. Det gör att jag kan skriva och styra datorn, och även skicka sms, utan hjälp av min assistent. Det är himla skönt att kunna skriva vad jag vill på till exempel Facebook utan att det ska gå via någon annans fingrar. Efter utbildningen vill jag flytta till egen lägenhet i min hemstad och hitta ett jobb där jag kan använda det jag lärt mig om data och fotografering här på Furuboda.

Richard Hamilton, folkhögskolestuderande med progressiv muskelsjukdom.

Särskilt utbildningsstöd

Varje termin får cirka 4700 studerande på folkhögskola stöd av stödperson. Folkhögskolan kan söka bidrag för den kostnaden från Specialpedagogiska skolmyndigheten. Det finns även bidrag för övriga stödsatser som till exempel tolk för döva och teknisk anpassning. Furuboda är en av de folkhögskolor som har sökt bidrag för bland annat teknisk anpassning. De använder bidraget till att finansiera tjänster så att folkhögskolans medarbetare kan anpassa tekniska kommunikationslösningar för ett antal kursdeltagare.

Förstärkningsbidrag

Folkhögskolor kan även söka förstärkningsbidrag för ökad lärartäthet och ökade kurator- och psykologinsatser.

Bidrag till nätverksträffar

Specialpedagogiska skolmyndigheten stöder tio nätverk för medarbetare på folkhögskola som möter deltagare med funktionsnedsättning. Myndigheten ger bidrag för bland annat föreläsararvode i samband med nätverksträffar.

Obs! Folkhögskolor kan även söka bidrag åt enskilda kursdeltagare för vissa studier, se sidan 8.

Kajsa-My får **stöd** **i studieplaneringen**

” Jag studerar bioteknik på KTH och har stöd av min mentor varje vecka. Hon läser sista året på samma utbildning som jag. När jag började på KTH var jag nervös och vågade inte ta kontakt med lärare och studievägledare. Jag visste inte hur någonting fungerade. Mentorn var ett stort stöd då och hjälpte mig med praktiska saker som att kolla upp var jag skulle vara och skicka mejl till lärare. Numera handlar stödet mer om planering. Jag har svårt att prioritera och veta vad som är viktigast. Eftersom min mentor har läst samma sak vet hon vilka delar som tar tid och vad som är bäst att börja med.

Kajsa-My Blomdahl, student på KTH med högfungerande autism, adhd och dyslexi.

Särskilt utbildningsstöd

Vid studier på högskola eller universitet kan studenter med svåra rörelsehinder, psykisk eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning få stöd vid förflyttning, stödperson och anteckningsstöd. Stödpersonen kan vara en mer studieerfaren student som hjälper till att planera och strukturera studierna. Anteckningsstödet kan ges av en kurskamrat. Den som är stödperson eller ger anteckningsstöd får ersättning för detta

extraarbete från universitetet eller högskolan, som i sin tur kan ansöka om bidrag från Specialpedagogiska skolmyndigheten för att täcka dessa kostnader.

De kallas mentorer

Varje termin får cirka 450 studerande stöd av stödperson. På många högskolor och universitet kallas stödpersonerna för mentorer.

Lena vill **öka elevernas lust att lära**

” Vårt projekt heter *Skapa lust att lära i Nolhaga park* och har elever med neuropsykiatriska svårigheter som målgrupp. När vi fick SIS-medel kunde vi anställa en specialpedagog och en samordnare i projektet. Tillsammans skapar vi fem pedagogiska rum i Nolhaga som är en kommunal park. Vi kallar dem för Fågeltornet, Berget, Djurgårdarna, Huset och Kongo/djungeln. Elever och lärare ska kunna vara där för att få variation i undervisningen. Målet är att öka elevernas lust att lära, deras närvaro och måluppfyllelse. Vi vet genom forskning att barn med ADHD kan koncentrera sig bättre om de får röra sig i naturen under skoldagen. Att vara med djur minskar också stress. SIS-medlen har gjort det möjligt för oss att prova det här arbetssättet. Förhoppningen är att Nolhaga ska bli en kompletterande skolmiljö som alla skolor i kommunen kan använda.

*Lena Pettersson, specialpedagog
Alingsås kommun och projektledare
för Skapa lust att lära i Nolhaga park.*

SIS-medel

SIS står för särskilda insatser på skolområdet. Huvudmän inom hela skolväsendet, från förskola till komvux, kan söka detta bidrag. Det går till verksamheter och projekt som syftar till att elever med funktionsnedsättning ska få utbildning utifrån sina egna förutsättningar, bra bemötande, full delaktighet, tillgänglighet och gemenskap. Medlen kan sökas inom tre områden:

- Skolhuvudmän som anordnar verksamhet för elever från flera kommuner kan söka bidrag för regionala utbildningsinsatser.
- Kommuner där det finns sjukhus, kan söka bidrag för särskild undervisning på sjukhus.
- Skolhuvudmän kan söka bidrag för utvecklingsprojekt för att förbättra lärmiljön och öka delaktigheten för barn och elever med funktionsnedsättning. Projekten kan handla om att skapa en tillgänglig lärmiljö utifrån ett helhetsgrepp, där pedagogisk, social och fysisk miljö samspekar.

Anne-Lie uppmuntrar självständighet på elevhemmet

”Gymnasietiden handlar inte bara om studier, det är även en tid för mognad och utveckling. Att bo på elevhem är en spännande upplevelse och ger möjlighet att lär känna människor och få nya kompisar. Att flytta till och bo på elevhem är för många det första steget mot vuxenlivet. Vi som arbetar med elevhemmen vill att de som bor där ska känna sig trygga och få chans att utveckla sin självständighet. Det finns boende-assistenter dygnet runt som ger ungdomarna det stöd de behöver vid personlig omvårdnad, städning, matlagning, tvätt och fritidsaktiviteter. Det är roligt att se hur ungdomarna tar allt större ansvar och lever sina egna liv. Statsbidraget är en grundförutsättning för verksamheten på elevhemmen.

Anne-Lie Nilsson, elevhemschef Riksgymnasiet i Kristianstad.

Omvårdnadsinsatser på riksgymnasiet

Omvårdnadsinsatser vid riksgymnasier för unga med svåra rörelsehinder finns i Göteborg, Kristianstad, Stockholm och Umeå. De fungerar som vanliga gymnasieskolor men formen är mer flexibel och på schemat finns tid för habilitering. Den som behöver flytta för att studera vid riksgymnasier med Rh-anpassad utbildning kan bo på elevhem. Det går cirka 130 elever vid dessa utbildningar, varav ett 70-tal bor på elevhem. Samverkan mellan skola, habilitering

och elevhem är en förutsättning för att eleverna ska kunna klara sina studier.

Huvudmän kan söka bidraget

Huvudmän som har ansvar för de särskilda omvårdnadsinsatserna vid riksgymnasierna med Rh-anpassad utbildning – det vill säga elevhemsboende, omvårdnad i boendet och habilitering – söker statsbidrag från Specialpedagogiska skolmyndigheten. Bidrag ges främst för personalkostnader, lokalkostnader och administration.

Jonathan vill arbeta med barn på lågstadiet

” Jag gillar att jobba med barn. Tidigare tränade jag ett fotbollsknattelag i Grunden Bois och när min kompis tipsade om den här utbildningen kändes den helt rätt. Alla ämnen är roliga och jag tar mer ansvar och pluggar mer än förut. När jag är klar vill jag jobba i skolan med barn som går i ettan, tvåan eller trean. Mest intresserad är jag av barn med svårigheter och vill hjälpa dem på lektionerna och rasterna. Bidraget som jag får för att gå utbildningen gör att min ekonomi går ihop. Det är bra att kunna gå en utbildning och ändå få pengar.

Jonathan Hesslegård som studerar första terminen av tre på Särskild utbildning för vuxna, Vård och omsorg med inriktning barnomsorg.

Bidrag till vissa studier

Personer med funktionsnedsättning som studerar på särskild utbildning för vuxna, folkhögskola eller studieförbund kan få statsbidrag för vissa studier. Oftast är det utbildningsanordnaren som kollektivt söker bidraget och sedan betalar ut pengarna till de studerande. Syftet med bidraget är att den som studerar ska få ökad kunskap om sin funktionsnedsättning och få förbättrade möjligheterna att delta i samhällslivet. Även anhöriga som vill gå en kurs för att lära sig mer om funktionsnedsättningen kan söka bidraget. Bidraget betalas ut till närmare 6000 personer varje år. Om det inte finns medel så att det räcker till alla sökande prioriteras de studier som leder till kunskap för att klara sin livssituation, vidare studier eller arbete.

Susanne utvecklar **sitt teckenspråk** som förälder

” När Hampus var nästan 13 månader fick han diagnosen grav hörselskada. Vi bestämde oss direkt för att lära oss teckenspråk. Hampus har visserligen hörapparat men den kan han inte använda när han badar eller får öroninflammation. Hörapparaten kan också gå sönder men teckenspråket har vi alltid tillgång till. Jag går på TUFF varje måndag och det jag lär mig får vardagen att gå runt hemma hos oss. Det händer ganska ofta att Hampus inte kan använda sin hörapparat på flera dagar. Det är otroligt viktigt att ändå kunna kommunicera med sitt barn i alla situationer. Nyligen var jag på mammakurs inom TUFF där vi fick öva på att läsa sagor och sjunga på teckenspråk. Jag vill hela tiden lära mig mer för att hänga med och kunna stötta Hampus i hans språkutveckling.

Susanne Buhr som är mamma till Hampus 7 år med Hurlers sjukdom (MPS 1).

Teckenspråksutbildning, TUFF

Teckenspråksutbildning för vissa föräldrar. TUFF vänder sig till föräldrar med barn som är beroende av teckenspråk för sin kommunikation. För att få gå TUFF ska man först ha gått landstingets introduktionskurs i teckenspråk eller motsvarande. Målet med TUFF är att föräldrarna ska kunna kommunicera obehindrat med sitt barn i vardagliga situationer. Del-

tagarna erbjuds boende och barntillsyn vid behov. Cirka 450 föräldrar går på TUFF varje år.

Anordnare kan söka bidraget

Den som anordnar TUFF kan söka bidrag från Specialpedagogiska skolmyndigheten. Bidrag ges bland annat för undervisning, material, barnomsorg och logi.

Målet är en **likvärdig** skola

Specialpedagogiska skolmyndigheten har till uppgift att främja tillgången på läromedel för barn, elever och vuxna med funktionsnedsättning och därigenom underlätta för skolhuvudmannen att skapa en likvärdig skola. För att stimulera produktion av läromedel på den kommersiella läromedelsmarknaden har Specialpedagogiska skolmyndigheten ett produktionsstöd. Det kan lämnas till kostnader för

- förstudier
- utveckling av läromedelsframställning
- anpassning och utveckling av enskilda läromedel
- marknadsföring.

Produktionsstöd kan sökas av förlag och andra kommersiella aktörer.

Denna sida har avsiktligen lämnats blank.

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) arbetar för att barn, unga och vuxna oavsett funktionsförmåga ska få förutsättningar att nå målen för sin utbildning. Det gör vi genom specialpedagogiskt stöd, undervisning i specialskolor, tillgängliga läromedel och statsbidrag. Den kompetens vi erbjuder kompletterar kommunernas och skolornas egna resurser. Läs mer på vår webbplats www.spsm.se.

Specialpedagogiska skolmyndigheten hanterar statsbidrag till en summa av cirka 540 miljoner kronor per år. Bidragen går till utbildningsanordnare, läromedelsproducenter och i vissa fall till enskilda personer och fördelas inom sju områden:

- Folkhögskolor
- Högskolor och universitet
- Stöd till särskilda insatser på skolområdet, SIS-medel
- Teckenspråksutbildning för vissa föräldrar (TUFF)
- Personer med funktionsnedsättning och anhöriga, för vissa studier
- Kostnader för elevhem och habilitering vid riksgymnasier med Rh-anpassad utbildning
- Produktionsstöd till läromedel

ISBN 978-91-28-00456-5, tryckt
978-91-28-00457-2, pdf

Best.nr 00456